

ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพ อสม. ด้านป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลบ้านตาเปียง ตำบลลำโรงปราสาท อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

ฉลอง แสงคำ, ส.ม.¹

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพ อสม. ด้านป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาเปียง ตำบลลำโรงปราสาท อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาศักยภาพ อสม. ให้สามารถดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชน 2) เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูง โดย อสม. ได้แก่ ความรู้การดูแลตนเองของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง และค่าความดันโลหิต 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการพัฒนาศักยภาพ อสม. E1/E2 โดยการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 Development : Design and development เป็นการพัฒนาศักยภาพ อสม. เพื่อให้สามารถดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้ ขั้นตอนที่ 2 Research : Implementation นำผลการวิจัยไปปฏิบัติ อสม. จับคู่กับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ดำเนินการแบบ PDCA ของ เดมมิง (The Deming Cycle) และขั้นตอนที่ 3 Development : Evaluation ประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาศักยภาพ อสม. ได้แก่ คะแนนความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น อสม. วัดหลังการอบรม และวัดหลังสิ้นสุดการวิจัย คำนวณค่า E1/E2 ประชากรเป็น อสม. ในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาเปียง ตำบลลำโรงปราสาท อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 139 คน กลุ่มตัวอย่าง อสม. เท่ากับจำนวน ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในการจับคู่ดูแล ในขั้นตอนที่ 2 จำนวน 86 คน

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาศักยภาพ อสม. คือ คะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงของ อสม. เปรียบเทียบก่อนและเมื่อสิ้นสุดการอบรม โดยใช้สถิติ Paired t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ของ อสม. เพิ่มขึ้น 4.06 คะแนน (95%CI=3.63-4.48) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, ค่าเฉลี่ยความรู้ของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง เพิ่มขึ้น 4.40 คะแนน (95%CI=3.89-4.89) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ยก่อนและหลังจับคู่ดูแล ด้วยสถิติ Pair t-test หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้น 8.30 คะแนน (95%CI= 7.65-8.96) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ค่าความดันโลหิตสูงเปรียบเทียบก่อนและเมื่อสิ้นสุดการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงโดย อสม. ลดลง ค่าความดันโลหิตค่าบน 11.73 (95% CI=9.54-13.93) ค่าความดันโลหิตค่าล่าง .52 (95% CI=.64-1.96) ประสิทธิภาพของการพัฒนาศักยภาพ อสม. คือ คะแนนความรู้ของ อสม. หลังการพัฒนา ศักยภาพ กำหนดให้เป็น E1 และเมื่อ อสม. จับคู่ดูแลผู้ป่วยเบาหวานสิ้นสุด ประเมินความรู้ของ อสม. อีกครั้ง กำหนดให้เป็น E2 ซึ่งกำหนด E1/E2 เท่ากับ 80/80 ผล 78.72/-81.37 ความคลาดเคลื่อนของ ร้อยละ 2.65 ไม่เกินร้อยละ 5 โปรแกรมการพัฒนาอสม.สามารถนำไปใช้ได้จริงเป็นไปตามวัตถุประสงค์

คำสำคัญ : โปรแกรม, พัฒนาศักยภาพ อสม., โรคความดันโลหิตสูง, พฤติกรรมการดูแลตนเอง

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านตาเปียง อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ

E-mail: chalong208@gmail.com

Effects of the Village Health Volunteer Program in Promoting and Preventing NCDs on Self-Care of Patients with Hypertension at Ta Piang Health Promoting Hospital, Samrong Prasat Subdistrict, Prang Ku District, Sisaket Province

Chalong Saengkham, *M.P.H.*¹

Abstracts

Research on the results of the program for developing the potential of village health volunteers in the area of prevention and control of non-communicable diseases on the self-care behavior of patients with high blood pressure, Ban Ta Piang Subdistrict Health Promoting Hospital, Samrong Prasat Subdistrict, Prang Ku District, Sisaket Province. The objectives are 1) to study the results of developing the potential of village health volunteers to be able to care for hypertensive patients in the community and 2) to study the results of caring for hypertensive patients by village health volunteers, including knowledge, self-care of high blood pressure patients, and blood pressure values. 3) To study the effectiveness of developing the potential of village health volunteers (E1/E2). This research is quasi-experimental and is divided into research steps as follows: Step 1 Development: Design and development is to develop the potential of village health volunteers to be able to care for patients with high blood pressure. Step 2: Research: Implementation Put research results into practice. Village health volunteers are matched with patients with high blood pressure using Deming's PDCA method (The Deming Cycle). Step 3: Development: Evaluation. Evaluate the effectiveness of developing the potential of village health volunteers, including the knowledge scores of the sample group. Become a temple village health volunteer after training and measured after the end of the research, calculating the E1/E2 values. The population is village health volunteers in the area of Ban Ta Piang Subdistrict Health Promoting Hospital. Samrong Prasat Subdistrict Prang Ku District Sisaket Province, 139 people, a sample group of village health volunteers, equal to the number of hypertensive patients in matching care in step 2, 86 people.

The research results found that developing the potential of village health volunteers is the average score of knowledge about high blood pressure among village health volunteers. Comparing before and at the end of the training using paired t-test statistics, it was found that the average knowledge of village health volunteers. increased by 4.06 points (95%CI=3.63-4.48), a statistically significant difference of .01; the mean knowledge of patients with high blood pressure increased by 4.40 points (95%CI=3.89-4.89) is significantly different at .01; compare the average behavioral scores before and after pairing care with pair t-test statistics: after development is higher than before development. The mean behavior of patients with high blood pressure increased by 8.30 points (95%CI = 7.65-8.96),

a statistically significant difference of 0.01. Blood pressure values compared before and at the end of care for hypertensive patients by village health volunteers decreased. Upper blood pressure value 11.73 (95% CI=9.54-13.93), lower blood pressure value 52 (95% CI=46-58) Effectiveness of village health volunteers' capacity development is the knowledge score of village health volunteers after capacity development is set to be E1 and when village health volunteers are paired to care for diabetic patients. Re-evaluate the knowledge of village health volunteers and set it to be E2, which sets E1/E2 equal to 80/80, with results 78.72/-81.37, a discrepancy of 2.65 percent, not more than 5 percent, under the stated objectives.

Keywords: program, develop the potential of village health volunteers, high blood pressure, self-care behavior

¹ Public Health Technical Officer, Professional level, Tapiang Health Promoting Hospital, Prangku District, Sisaket Province, Email: chalong208@gmail.com